

UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ
FACULTATEA DE ZOOTEHNIE
BUCUREȘTI

ING. IONAȘCU NECULAI

TEZĂ DE DOCTORAT

**SISTEME DE EXPLOATARE A ANIMALELOR ÎN DELTA DUNĂRII,
RESURSE GENETICE ȘI PROBLEMA CONSERVĂRII LOR**

**(FARM ANIMALS MANAGEMENT IN DANUBE DELTA,
GENETIC RESOURCES AND THEIR PRESERVATION)**

Conducător științific:

Prof. Dr. Condrea Drăgănescu

București 2007

CUPRINS

Prefață	01
Cuprins	07
Partea I: ECOSISTEMUL DELTEI, CERCETĂRI ANTERIOARE ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRIILOR	13
Introducere: Producția animalelor domestice, una din nenumăratele și vechile bogății ale Deltei	13
Cap.1. ECOSISTEMUL (BIOTOP ȘI BIOCENOZA) PRODUCȚIEI ANIMALE DIN DELTA DUNĂRII	18
1.1. FACTORII DE MEDIU NATURAL AI PRODUCȚIEI ANIMALE ÎN DELTA DUNĂRII	18
1.1.1. Situația geografică a Deltei Dunării	18
1.1.2. Alți factori naturali de biotop	21
1.2. BIODIVERSITATEA	22
1.2.1. CARACTERISTICI ALE BIODIVERSITĂȚII	22
1.2.2. VEGETAȚIA	28
1.2.3. FAUNA	40
1.2.4. ELEMENTE DE SINECOLOGIE (dăunătorii animalelor domestice în biocenoza Deltei)	64
1.2.5. LANȚUL TROFIC AL ANIMALELOR DOMESTICE ȘI CAPACITATEA DE SUPTOR A DELTEI	66
Cap.2. DATE PRIVIND LOCUIȚORII DELTEI, PROPRIETATEA FUNCIOARĂ ȘI PIAȚA DE DESFACERE	67
2.1. LOCUIȚORII DELTEI	67
2.2. FORMA DE PROPRIETATE FUNCIOARĂ	69
2.3. PIAȚA DE DESFACERE PENTRU PRODUCȚIA ANIMALĂ A DELTEI	73
Cap. 3. CERCETĂRI ANTERIOARE PRIVIND SISTEMELE DE EXPLOATARE ȘI RESURSELE GENETICE	74
3.1. RESURSE GENETICE	74
3.2. SISTEME DE EXPLOATARE	76
3.3. OBIECTIVELE CERCETĂRIILOR	77
Partea a II-a: MATERIALUL CERCETAT ȘI METODA FOLOSITĂ	79

Partea a III-a: REZULTATELE CERCETĂRII ȘI DISCUȚII	82
Cap. 4. DESPRE SISTEMELE DE PRODUCȚIE ANIMALĂ ÎN DELTA DUNĂRII	82
4.1. SISTEMELE DE PRODUCȚIE PRIMARĂ; CARACTERISTICILE LOR ORGANIZATORICE, FUNCȚIILE ECONOMICE ȘI ECOLOGICE ..	82
4.1.1. Sistemele primare de producție animală din România Sisteme tradiționale: Pășunatul local în jurul satului; Porcii și păsările din gospodărie; Pășunatul liber - Transhumanța	83
4.2.2. Influența importurilor, impactul factorilor de risc și etică asupra sistemelor de producție	92
4.2.3. Relația cerere de produse animale - sisteme de producție - resurse genetice animale	93
4.2.4. Modificări semnificative în folosirea și managementul animalelor	97
Cap. 5. CERCETĂRI PRIVIND RESURSELE GENETICE ȘI EXPLOATAREA TAURINELOR ÎN DELTA DUNĂRII	98
5.1. RESURSELE GENETICE	98
5.1.1. Aprecierea implicațiilor în sfera producției de carne a unor factori de mediu	101
5.1.2. Depistarea și achiziționarea unor reproducători în vederea creării unui tip de taurină pentru producție de carne	102
5.2. STUDII PRIVIND EXPLOATAREA TAURINELOR ÎN DELTA DUNĂRII	113
5.2.1. Cercetări privind reproducția la taurine în sistemele specifice Deltei Dunării	113
5.2.2. Exploatarea taurinelor crescute în sistem liber supravegheat	114
5.2.3. Ameliorarea și selecția taurinelor în sistem liber supravegheat	115
Cap. 6. CERCETĂRI PRIVIND RESURSELE GENETICE ȘI EXPLOATAREA CABALINELOR DIN DELTA DUNĂRII	116
6.1. DINAMICA EFECTIVELOR DE CABALINE ÎN ROMÂNIA	117
6.2. SITUAȚIA CABALINELOR DIN JUDEȚUL TULCEA	118
6.3. CAII SĂLBATICI ÎN DELTA DUNĂRII	118
6.3.1. Caracterile dominante ale ecvinelor în Delta Dunării	119

Cap. 7. CERCETĂRI PRIVIND RESURSELE GENETICE ȘI EXPLOATAREA OVINELOR ÎN DELTA DUNĂRII	123
7.1. INTRODUCEREA OILOR PE TERITORIUL DELTEI DUNĂRII ..	123
Cap. 8. CERCETĂRI PRIVIND POPULAȚIILE ȘI PRODUCȚIA SUINELOR ÎN DELTA DUNĂRII	135
Cap. 9. CONSERVAREA, DEZVOLTAREA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR GENETICE ANIMALE ÎN DELTA	144
9.1. PRIORITĂȚI ESENȚIALE ÎN CONSERVAREA ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR GENETICE	145
9.2. PRIORITĂȚI ÎN PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR GENETICE	151
Partea a IV-a: CONCLUZII GENERALE ȘI PROPUNERI	153
BIBLIOGRAFIE	157

Prefață

Interesantă ca problemă de cunoaștere zootehnică, chiar biologică și economic, producția animalieră din Delta Dunării, sistemele ei de exploatare și resursele ei genetice, s-au bucurat de puțină atenție științifică în mai bine de un secol de când acest spațiu strategico-economic a revenit în istorică proprietate a statului român (1878) și cercetările din alte domenii păcătuiesc, prin faptul că de regulă au fost unidirecționale, cum sesizează Dociu (1980).

Acceptând ponderea de 1/14 pe care marele ecolog Grigore Antipa o sesizează pentru teritoriul apt culturi plantelor și creșteri vitelor în această zonă, trebuie să constatăm, fără o pretenție de exactitate, că cercetarea științifică și publicațiile acordate ei sunt neglijabile, cu mult sub 7 % din totalul celor consacrate acestei zone. Practic marea bogăție economico-politico-strategică care este Delta Dunării a fost și este neglijată într-un punct esențial (Drăgănescu 1999) – locuitorii ei. Ei nu consumă numai pește ci și produse agricole, fiind și vânzători de unele produse animale.

Cercetările noastre și-au propus să aducă un plus de lumină, nu să epuizeze studiul problemei propuse, ceea ce nu este ușor. Bibliografia de bază este practic constituită numai de o

interesantă teză de doctorat (A. Ionescu) și de câteva lucrări de diplomă nepublicate, în special cea a lui I. Dociu, ce abordează de o manieră ecologică cu totul remarcabilă exploatarea animalelor domestice în Deltă.

Problema însăși este complexă. Populațiile de animale și sistemele de exploatare a lor promovate de ecosistemele Deltei, de selecția naturală, au fost perturbate prin acțiuni cu un înalt grad de arbitrar, așa cum precizăm în introducere, nebazate pe un studiu exact al situației, ceea ce a dus la o mare eterogenitate genetică și chiar tehnologică. Studiul a fost îngreunat de complicațiile deplasării în teren, de dificultățile nu numai de a studia dar și chiar de a vedea animalele și sistemele, de o anumită rezervă a oamenilor de a sesiza specificul și chiar de a-l spune. În asemenea situație cercetările noastre presupun o continuare a lor cu încurajarea publicării a tot ce s-a studiat bine anterior.

Lucrarea a fost sistematizată în trei părți și 11 capitole

Prima parte a tezei este consacrată Deltei Dunării ca ecosistem, cadrul în care trebuie să se integreze producția animală.

După introducerea ce reliefează faptul că importanța economică, politică și strategică a Deltei a atras de mult atenția omului, dar acesta i-a exploatat adesea bogățiile, inclusiv producția animală, fără o fundamentare științifică prealabilă. Cap. 1 prezintă biotopul și biocenoza producției animale din Delta Dunării (mediul natural, caracteristicile biodiversității, flora, fauna, dăunătorii și lanțul trofic al animalelor domestice). Cap. 2 Analizează problema locuitorilor Deltei, forma de proprietate funciară, problema pieței de desfacere, reliefând un alt aspect major în valorificarea prin producția animală a suprafeței de uscat (cca. 60 000 ha) a Deltei. Cap. 3 „Cercetări anterioare privind sistemele de exploatare și resursele genetice ale animalelor domestice în Deltă”, cuprinde esențialul din ceea ce au sesizat cercetările anterioare referitor la resursele genetice și la sistemele de exploatare a animalelor domestice în Deltă. Ținând seamă de aceste constatări, se stabilesc obiectivele propriilor investigații.

Partea II-a a tezei prezintă pe scurt materialul cercetat și metoda de lucru.

Partea a III-a a tezei conține rezultatele unor investigații proprii în completarea opiniilor proprii exprimate și în partea I-a.

În cele 7 capitole se face un studiu general asupra sistemelor de producție animală din Deltă (4); resurselor genetice (5) și exploatării taurinelor (6); cabalinelor (7); resurselor genetice și exploatării ovinelor (8); populației și producției de suine în Delta Dunării (9); necesității conservării, dezvoltării și utilizării resurselor genetice animale în Delta Dunării (10) precum și concluzii și propuneri.

Delta Dunării este definită de o mulțime de elemente de unicitate, în care natura în profunzimea ei nu a fost înfrântă de factorul antropic.

Aici specialiștii și erudiții în științele zootehnice au identificat un bazin natural în care există și se perpetuează gene și caracteristici ancestrale ale unor animale domestice.

Am șansa datorită domnului profesor Condrea Drăgănescu să fiu conștientizat de existența acestei bănci de gene. Susținut dar și îndrumat de domnul profesor, încurajat de generozitatea domeniului m-am alăturat cu modestele mele puteri unui edificiu profesional și științific ce trebuie să definească locul și importanța zootehniei ca știință a exploatării economice a caracteristicilor care ne obligă să le definim ca părți intrinseci ale ecosistemului deltaic. Domnul profesor Condrea Drăgănescu

m-a ajutat pe această cale să evoluez mai mult decât aş fi avut curaj să sper pe drumul întregirii profesionale şi ştiinţifice.

Şcoala de zootehnie din Timişoara în care am fost format ca inginer are personalităţi care clădesc în mod temeinic specialişti.

Fără cunoştinţele dobândite şi prin truda domnului profesor Ioan Vintilă în domeniul geneticii şi ameliorării animalelor nu aş fi avut baza necesară evoluţiei mele ca inginer.

Preocupările profesionale în domeniu m-au condus în mod firesc la domnul profesor Aurel Ionescu care prin activitatea desfăşurată a lăsat pagini de neşters în cercetarea şi ameliorarea animalelor domestice din întreaga Dobroge şi care prin sprijinul permanent acordat a contribuit substanţial la îndrumarea paşilor pe care i-am făcut în calitate de doctorand.

Domnul profesor Mărginean Gheorghe în calitate de Decan al Facultăţii de Zootehnie a asigurat şi din punct de vedere procedural cursivitatea paşilor pe care i-am făcut în pregătirea mea ca doctorand.

Tuturor acestor oameni şi personalităţi consacrate în domeniu le mulţumesc.

Mulţumesc de asemenea conducerii Administraţiei Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării şi Institutului Naţional de Cercetare-

Dezvoltare Delta Dunării care mi-au facilitat accesul la informații care mi-au fost de folos în crearea acestei lucrări.

Mulțumesc prietenului meu, tânăr cercetător și doctorand în cadrul INCDDD fără de care această lucrare ar fi fost mult mai săracă.

Îmi exprim cu respect profund întreaga gratitudine, mulțumindu-i domnului profesor Condrea Drăgănescu care în toți acești ani mi-a fost mai mult decât un îndrumător de lucrare de doctorat. Pe lângă ajutorul neprecupețit și pertinent primit în pregătirea lucrării de doctorat, domnul profesor Drăgănescu mi-a arătat un reper uman, profesional și științific față de care îmi doresc să fiu cât mai aproape.

Autorul mulțumește de asemenea conducerii Facultății de Zootehnie București și a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară București pentru înțelegerea complicațiilor ce au contribuit la prelungirea termenului depunerii tezei.

Tulcea – 10 Decembrie 2006

Autorul